Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-01-13

LS 2015-1290

Landstingsstyrelsen

Yttrande över Avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården (DS 2015:51)

Föredragande landstingsråd: Ella Bohlin

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över Avgiftsfrihet för viss screening i hälso- och sjukvården (DS 2015:51).

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Socialdepartementet över Avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården (DS 2015:51) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande.

Landstingsrådsberedningens motivering

I promemorian föreslås ny lagstiftning som innebär att kvinnor mellan 40 år och 74 år regelbundet ska erbjudas kostnadsfri mammografi. Syfte är att öka deltagandet i mammografiundersökningar, något som är av stor vikt för att förbättra behandlingen av bröstcancer. Den föreslagna målgruppen erbjuds redan kostnadsfri mammografi i Stockholms läns landsting. Stockholms läns landsting ställer sig därför positiv till förslaget.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 29 december 2015
Förslag till yttrande
Sammanfattning av promemorian Avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården

Torbjörn Rosdahl

Ella Bohlin

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-12-29

LS 2015-1290

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -01- 04
Dnr LS 2015-1290
Rotel VIII

Yttrande över Avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården (DS 2015:51)

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över Avgiftsfrihet för viss screening i hälso- och sjukvården (DS 2015:51).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 29 december 202015
Förslag till yttrande
Sammafattning av promemorian Avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Socialdepartementet över Avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården (DS 2015:51) i enlighet medlandstingsdirektörens förslag till yttrande.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Socialdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över Avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården (DS 2015:51). I promemorian föreslås lagstiftning om att kvinnor mellan 40 år och 74 år regelbundet ska erbjudas kostnadsfri mammografi. Förvaltningen är positiv till förslaget. Målgruppen erbjuds redan kostnadsfri mammografi i Stockholms läns landsting.

Bakgrund
Socialdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över Avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården (DS 2015:51). I promemorian föreslås ny lagstiftning som innebär att kvinnor mellan 40 år och 74 år regelbundet ska erbjudas kostnadsfri

mammografi. Syfte är att öka deltagandet i mammografiundersökningar. Målet är att upptäcka bröstcancer tidigt för att öka sannolikheten att den ska gå att bota. En av de faktorer som har en positiv effekt på antalet kvinnor som deltar i mammografiundersökningar är låg eller ingen avgift för undersökningen.

Överväganden
Förvaltningen är positiv till förslaget om lagstiftning om att alla kvinnor mellan 40 år - 74 år ska erbjudas kostnadsfri mammografi. Mammografiscreeningen är sedan tidigare avgiftsfri i Stockholms läns landsting. Förvaltningen synpunkter på förslaget framgår i sin helhet i landstingsdirektörens bifogade förslag till yttrande.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Landstingsstyrelsen

YTTRANDE
2016-01-26

Diarienummer
LS 2015-1290

Yttrande över förslag till lag om avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården (Ds 2015:51)

Stockholms läns landsting ställer sig positivt till lagförslaget om avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården och instämmer i förslagets redovisning av evidensbasen samt resonemanget bakom förslaget. Skälen för att reglera avgiftsfriheten i en särskild lag framkommer dock inte i promemorian. Med den utformning som föreslås bör det övervägas att införa bestämmelsen i hälso- och sjukvårdslagen eller närmare motivera varför så inte bör ske.

Ett högt deltagande ökar möjligheten att hitta cancer i ett tidigt och botbart skede. Ett högt deltagande leder till en högre chans att rädda liv och är mer effektivt. Screening uppnår bästa/störst effekt när alla kvinnor i befolkningen ges samma möjlighet att delta och när skillnader i deltagarfrekvensen mellan olika grupper är som minst. Stockholms läns landsting har gått i bräschen med att ta bort avgifter inom befolkningsbaserad screening på grund av den negativa effekten på deltagande som en avgift leder till.

År 2003 infördes en avgift på 140 kronor för gynekologisk cellprovtagning inom Stockholms läns landsting efter att screeningprovtagning dessförinnan varit avgiftsfritt. Detta ledde till ett genomsnittligt minskat deltagande på 17 procent och iden yngsta åldersgruppen minskade deltagandet med 23 procent. Detta motsvarar i Stockholm cirka 10 000 kvinnor och uppskattningsvis oupptäckta cellförändringar hos cirka 200 kvinnor. Därför togs avgiften för cellprovtagning bort från år 2005.

Från år 2012 är all befolkningsbaserad screening avgiftsfri inom Stockholms läns landsting. Effekten på deltagandet av att ta bort avgiften inom mammografiscreening är redovisat i Läkartidningen, en rapport som också omnämns i lagförslaget. Avgiftsfriheten inom mammografi har lett till att deltagandet ökade med tre procent i Stockholms län. Effekten av att ta bort avgiften var än högre i stadsdelar i Stockholms kommun med låg socioekonomisk status med hög andel utlandsfödda invånare.

Det är bara ett fåtal länder i Europa som har screeningavgift inom populationsbaserad organiserad screening. Stockholms läns landsting anser att de barriärer som finns för deltagande i screening bör minimeras så att alla personer, oberoende av socioekonomisk status ska ha samma möjlighet att delta.

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -11- 03
Dnr LS 2015-1290

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I denna promemoria föreslås att mammografi regelbundet ska erbjudas avgiftsfritt till kvinnor mellan 40 och 74 år. Det underliggande motivet till förslaget är att det är en del av regeringens arbete med att stärka kvinnors hälsa och att uppnå en mer jämlik vård. En av de viktigaste faktorerna för att kunna bota cancer, är att den upptäcks i ett tidigt skede. Enligt Socialstyrelsen sänker screening med mammografi dödligheten i bröstcancer med 16-25 procent. Syftet med förslaget är att öka deltagandet i mammografiundersökningar, speciellt bland socioekonomiskt utsatta grupper. Det finns ett flertal faktorer som i vetenskapliga studier visats kunna påverka deltagandet i positiv riktning. Av dem är låg eller ingen avgift för undersökning en av de viktigaste.

Förslaget är aviserat i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1). För ändamålet föreslås i budgetpropositionen att 100 miljoner kronor avsätts 2016. Från och med 2017 beräknas 207 miljoner kronor per år avsättas. Lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.